

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 września 2019 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	Sędzia Małgorzata Andrzejewska
Sędziowie:	Patrycja Bogacińska-Piątek (spr.) (del.) Magdalena Kimel
Protokolant:	Dominika Smyrak

po rozpoznaniu w dniu 26 września 2019r. w Gliwicach

sprawy z powództwa J. F.

przeciwko Spółce (...) Spółce Akcyjnej w B.

o świadczenie rekompensacyjne

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 18 września 2018 r. **sygn. akt** VI P 210/18

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 1 częściowo w ten sposób, że zasądza od pozwanej na rzecz powódki J. F. kwotę 10 000 zł (dziesięć tysięcy złotych) tytułem rekompensaty z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla;
2. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie 3 częściowo w ten sposób, że odstępuje od obciążania pozwanej kosztami zastępstwa procesowego przed Sądem I instancji na rzecz powódki J. F.;
3. nakazuje pobrać od pozwanej na rzecz Skarbu Państwa kwotę 500 zł (pięćset złotych) tytułem opłaty sądowej;
4. zasądza od pozwanej na rzecz powódki J. F. kwotę 705 zł (siedemset pięć złotych) tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.

(-) sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek (-) sędzia Małgorzata Andrzejewska (-) sędzia (del.) Magdalena Kimel

Powódka J. F. domagała się zmiany decyzji Spółki (...) Spółki Akcyjnej w B. w przedmiocie odmowy przyznania świadczenia rekompensacyjnego z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla poprzez zasądzenie na jej rzecz kwoty 10 000 zł.

Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i zasądzenie od powódki kosztów zastępstwa procesowego według norm prawem przepisanych.

Wyrokiem z 18 września 2018 r. sygn. akt: VI P 210/18 Sąd Rejonowy w Gliwicach oddalił powództwo i zasądził od powódki na rzecz pozwanej 1.350 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Powyższy wyrok Sąd Rejonowy wydał w oparciu o następujący stan faktyczny:

Powódka jest wdową po zmarłym w dniu 1989 roku K. F., który w chwili śmierci był pracownikiem przedsiębiorstwa górniczego i nie posiadał uprawnień do emerytury ani renty. Powódka jest uprawniona do renty rodzinnej po mężu.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Rejonowy uznał, że roszczenie powódki nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd I instancji wskazał, iż podstawę prawną powództwa stanowił art. 476 § 1 k.c.

Sąd Rejonowy, przytaczając art. 1, art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 października 2017 r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz. U. z 2017r., poz. 1971), wskazał, że osobą uprawnioną do rekompensaty z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla jest emeryt lub rencista, który nie tylko miał ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, ale również pobierał świadczenie z tego tytułu. Osobie takiej przysługiwało również, na podstawie przepisów wewnętrznie obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, prawo do bezpłatnego węgla, które trwale utracił przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy. Podał, że osobą uprawnioną jest również wdowa, wdowiec i sieroty mające ustawowe prawo do renty rodzinnej po osobie uprawnionej, tak jak to było określone w zakładowych układach zbiorowych pracy i porozumieniach z nimi związanych.

Sąd I instancji wskazał, że – biorąc pod uwagę powyższe przepisy – powódka nie spełniała przesłanki do przyznania jej świadczenia rekompensacyjnego określonego w ustawie o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla ponieważ jest wdową po pracowniku przedsiębiorstwa górniczego, a nie po emerycie lub renciście.

Apelację od powyższego wyroku wniosła powódka, zaskarżając go w całości.

Zaskarżonemu rozstrzygnięciu zarzuciła:

- 1) naruszenie prawa materialnego, a to art. 2 ust. 1, lit. b) ustawy z dnia 12 października 2017 r. o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla, poprzez uznanie powódki za osobę nieuprawnioną do rekompensaty w rozumieniu tego przepisu w sytuacji, w której powódka do 2014 roku jako wdowa po pracowniku otrzymywała deputat węglowy;
- 2) naruszenie przepisów prawa procesowego, a to art. 102 k.p.c. przez obciążenie powódki kosztami zastępstwa procesowego w sytuacji kiedy sąd posiadał wiedzę o wysokości świadczenia rentowego powódki.

W oparciu o tak przedstawione zarzuty powódka wniosła o zmianę wyroku i orzeczenie co do istoty sprawy oraz o obciążenie pozwanej kosztami zastępstwa procesowego za obie instancje według norm przepisanych.

Pozwana w odpowiedzi na apelację wniosła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył:

apelacja powódki zasługuje na uwzględnienie, ale z innych przyczyn, aniżeli podniesione przez powódkę.

Sąd pierwszej instancji poczynił prawidłowe ustalenia faktyczne i Sąd Okręgowy je podziela.

Nie było pomiędzy stronami sporne, że mąż powódki był pracownikiem KWK (...) i zmarł w czasie trwania stosunku pracy. Powódka jest zaś uprawniona do renty rodzinnej po mężu, na stałe od 1 stycznia 1999 roku. Jej uprawnienie do deputatu węglowego wynikało z załącznika nr 14 do porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku zawartego pomiędzy zarządem (...) Spółki Akcyjnej w K. a organizacjami związków zawodowych. (...) Spółka Akcyjna w K. odstąpiła od realizacji prawa do bezpłatnego węgla dla emerytów, rencistów i innych uprawnionych osób (załącznik nr 14 do porozumienia z dnia 20 grudnia 2004 roku) ze skutkiem na dzień 31 grudnia 2014 roku w związku z podjęciem uchwały nr 875/2014 z dnia 19 września 2014 roku.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 października 2017 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla (Dz.U. z 2017 roku, poz. 1971) osobą uprawnioną do rekompensaty jest:

a) emeryt i rencista mający ustalone prawo do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, zwanej dalej "rentą", i pobierających to świadczenie, uprawnionych w trakcie pobierania świadczenia z tytułu emerytury lub renty do bezpłatnego węgla na podstawie postanowień układów zbiorowych pracy, porozumień lub innych regulacji obowiązujących w przedsiębiorstwie górniczym, które utraciły moc obowiązującą przed dniem wejścia w życie ustawy, na skutek zawartych porozumień lub dokonanych wypowiedzeń,

b) wdowy, wdowcy i sieroty mający ustalone prawo do renty rodzinnej po osobie, o której mowa w lit. a.

Słusznie Sąd Rejonowy uznał, że powódka, jako wdowa po pracowniku, nie mieści się w powyższym katalogu. Jednakże należy mieć na uwadze także przepisy ustawy z 23 listopada 2018 roku o świadczeniu rekompensacyjnym z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla oraz z tytułu zaprzestania pobierania bezpłatnego węgla przez osoby niebędące pracownikami przedsiębiorstwa górniczego (Dz. U. z 2019r., poz. 29). Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 tej ustawy pojęcie osoby uprawnionej do rekompensaty zostało rozszerzone także na wdowy mające ustalone prawo do renty rodzinnej po pracowniku zmarłym w czasie trwania stosunku pracy, jeżeli utrata prawa do bezpłatnego węgla nie została im zrekompensowana w jakikolwiek inny sposób. Tym samym powódka weszła do kręgu osób uprawnionych do rekompensaty w kwocie 10.000 zł (art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 listopada 2018 roku) z tytułu utraty prawa do bezpłatnego węgla. Przepisy powołanej ustawy weszły w życie po ogłoszeniu wyroku przez sąd pierwszej instancji. Pomimo tego Sąd Okręgowy zmienił zaskarżony wyrok, albowiem zgodnie z art. 316 § 1 k.p.c. w zw. z art. 391 § 1 k.p.c. miał obowiązek wziąć pod uwagę okoliczności istniejące w chwili zamknięcia rozprawy – w tym zmieniony stan prawny.

O kosztach zastępstwa procesowego w postępowaniu przed sądem pierwszej instancji orzeczono na podstawie art. 102 k.p.c. Sąd uznał, że zmiana stanu prawnego po wydaniu wyroku przez Sąd Rejonowy przemawia za przyjęciem, iż w sprawie zachodzą szczególne okoliczności sprzeciwiające się obciążeniu pozwanej tymi kosztami.

O kosztach procesu w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i § 10 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 9 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015r., poz. 1804 ze zm.).

Wyrok wydano na podstawie art. 386 § 1 k.p.c.

(-) Sędzia Patrycja Bogacińska-Piątek (spr.) (-) Sędzia Małgorzata Andrzejewska (-) Sędzia Magdalena Kimel